Werkagenda gemeenten, JONG doet mee! en de Oudersraad Haaglanden 2024-2025

Inleiding
In het Bestuurlijk Overleg van 29 november 2023 ontmoetten wethouders, leden van de Oudersraad Haaglanden en JONG doet mee! en ambtenaren uit de regio elkaar. In deze ontmoeting zijn er ideeën besproken voor een gezamenlijke werkagenda en werden drie prioriteiten vastgesteld voor het toekomstbestendig maken van de jeugdhulp in onze regio, namelijk:

1. Liefdevolle jeugdhulp
2. Aanpak wachttijden
3. Toekomstgericht werken/Niet stoppen voordat de 'Big 5 op orde is

In de werkagenda worden zowel actiepunten als adviezen benoemd. Bij het thema 'liefdevolle jeugdhulp' betreffen het acties en bij de thema's 'Aanpak wachttijden' en 'Toekomstgericht werken/Niet stoppen voordat de Big 5 op orde is' betreffen het adviezen.

Een notie vooraf
Jeugdhulp moet beschikbaar zijn voor jeugdigen en gezinnen in kwetsbare situaties en kwalitatief op niveau zijn. Met beperkte hoeveelheid mensen en middelen moeten scherpe keuzes gemaakt worden wie in aanmerking komt voor specialistische jeugdhulp (met een goede brede analyse), waarbij de meest kwetsbaren altijd geholpen moeten worden.

Het is belangrijk om met een integrale blik naar gezinnen te blijven kijken. De meeste kinderen zijn naast thuis, het grootste gedeelte van de week op school te vinden. Samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs is daarom cruciaal. Daarbij behoeft niet elke hulpvraag een zorgantwoord. Dit vraagt een scherpe maatschappelijk dialoog: lokaal, regionaal en landelijk. Daarnaast is het Rijk bezig met de voorbereidingen op de reikwijdte van de jeugdhulpplicht.

1. Liefdevolle jeugdhulp

Dat liefdevolle jeugdhulp belangrijk is, is onomstreden. Tegelijkertijd geven ouders (met ouders bedoelen we ouders, pleegouders en opvoeders) en jongeren aan dat er nog een wereld te winnen is. En dit willen wij dan ook doen. Hoewel het begrip door steeds meer hulpverleners en beleidsmakers is omarmd, ervaren hulpverleners nog belemmeringen om hun werk met liefde en passie te doen. Vaak zijn deze belemmeringen (impliciete) overtuigingen van de hulpverlener dat iets niet mag of kan maar ook de veelheid aan protocollen, afspraken en administratie lijkt hen hierin te beperken.

Het is daarom belangrijk om liefdevolle jeugdhulp niet te moeilijk te maken, het gaat over gehoord en gezien worden. Doen wat je zou willen dat een ander ook bij jou doet en interesse tonen. Door je kwetsbaar op te stellen, door te investeren in oprechte verbinding met de jongere en ouders en door transparant te zijn over wat je doet. Het is onze ambitie om deze liefdevolle boodschap uit te dragen en te zorgen dat (nieuwe) hulpverleners weten hoe zij dit in hun eigen praktijk kunnen toepassen.

Actiepunten:

- Expex biedt een workshop over *Liefdevolle jeugdhulp & gelijkwaardigheid* aan. Er wordt onderzocht of deze geaccrediteerd kan worden door het SKJ. Deze workshop kan binnen de regio proactief aangeboden worden.
- Er wordt een regionale brainstormsessie georganiseerd met hulpverleners om te bespreken welke vrije ruimte er is om betere invulling te geven aan liefdevolle jeugdhulp binnen de kaders van de SKJ registratie. Hier kunnen ook voorbeelden opgehaald worden hoe om te gaan met professionele ruimte. Deze voorbeelden worden gedeeld in de regio.

- Er wordt onderzocht welke concrete mogelijkheden er zijn om dit onderwerp te bespreken tijdens de opleiding van professionals. Het is belangrijk dat onderwerpen als professionele ruimte en maatwerk bieden al tijdens de opleiding besproken worden.
- In de nieuwe regiovisie monitor wordt het onderwerp genoemd als overkoepelend thema.

2. Aanpak wachttijden

Als wij ervoor willen zorgen dat jeugdhulp beschikbaar blijft voor de jongeren en gezinnen in de meest kwetsbare situaties, dan is het van groot belang om extra in te zetten op preventie. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor stevige lokale teams, die integraal kijken naar de situatie van jongeren en gezinnen en zo de juiste hulp bieden op het juiste moment. Dit kan intensievere hulp later voorkomen.

Daarnaast is het belangrijk dat er ook een groepsgericht/collectief aanbod ontwikkeld wordt, om te voorkomen dat jongeren/gezinnen specialistische jeugdhulp krijgen terwijl hun vraag ook lokaal en laagdrempelig beantwoord kan worden door zo'n aanbod of door een dergelijk aanbod vanuit de specialistische jeugdhulp. Ook willen we dat er wachtlijstbemiddeling/ondersteuning voor ouders en jongeren beschikbaar is.

Adviezen:

- Het advies is dat wordt ingezet op een gedegen analyse voor jongeren en gezinnen en op basis hiervan een verwijzing naar vervolghulp. Ook is het wenselijk dat zij informatie over de keuzes en de wachttijden van het lokale team ontvangen (met behulp van Startpunt Jeugdhulp Haaglanden).
- Het advies is dat er wordt geïnvesteerd in het lokaal en regionaal beschikbaar maken van collectief aanbod voor gezinnen en jongeren.
- Het streven is dat jongeren/gezinnen die op een wachtlijst staan, ondersteuning en wachtlijstbemiddeling krijgen van een hulpverlener vanuit het lokale team (zo nodig met advies/consultatie van de specialistische hulp). Dit helpt om zicht te houden op de wachttijden en geeft steun aan de jongere en het gezin. Daarnaast is het advies dat er informatie beschikbaar is over de rechten als je op een wachtlijst staat en waar je een klacht kan indienen (i.s.m. de kinderombudsman en Jeugdstem). Wij ondersteunen het platform Love Your Mind, waarin jongeren die op de wachtlijst staan gekoppeld worden aan een maatje.

De thema's worden opgepakt in nauwe samenwerking met de regionale werkgroep aanpak wachttijden. De thema's die niet passen binnen de opdracht van de regionale werkgroep zullen in samenspraak op een passende plek geagendeerd worden. Hierbij wordt gedacht aan samenwerking bij de vormgeving van het regionale uitvoeringsplan. Bijvoorbeeld t.a.v. de vormgeving van de stevige lokale teams (vanuit de Hervormingsagenda).

3. Toekomstgericht werken/Niet stoppen voordat de Big 5 op orde is

Als jongeren 18 worden zijn ze meerderjarig, maar nog niet altijd volwassen. De hulp voor de jongeren die langdurige hulp hebben gehad en uithuisgeplaatst zijn kan pas worden afgesloten als de Big 5 op orde is of als de jongere goed geland is bij de volgende zorgaanbieder. Daarom is het van belang dat jeugdhulpaanbieders samen met jongeren een (dynamisch) toekomstplan maken waarin de 5 punten van de BIG 5 centraal staan. Jongeren die dit nodig hebben krijgen verlengde jeugdhulp. En wij gaan monitoren of de BIG 5 op orde is als de hulp wordt afgesloten.

Een groot deel van deze jongeren verliezen wij na hun 18de uit het oog. Om te weten of onze aanpak effectief is, is het cruciaal om deze jongeren in beeld te houden. De samenhang in voorzieningen voor de doelgroep 18-/18 is essentieel. Kortom, wij willen toe naar een integrale aanpak waarbij de jongeren centraal staat. De volgende actiepunten zijn geformuleerd om de Toekomstgericht werken/Big 5 nog steviger te verankeren:

Adviezen:

- Het streven is dat jongeren een persoon hebben vanuit het lokale team of een 'Jouw Ingebrachte Mentor' (JIM) die ze kan ondersteunen tot de Big 5 op orde is. En geef ze een waakvlam mee als de hulp wordt afgesloten, zodat ze bij een terugval, steun kunnen krijgen vanuit het lokale team.
  Geadviseerd wordt om de rol van het lokale team te verstevigen bij het zicht houden op jongeren die uitstromen uit de jeugdzorg. Geef deze jongeren een waakvlam mee, bijvoorbeeld in de vorm van een 'Jouw Ingebrachte Mentor' (JIM).
- Er wordt gestreefd naar een integrale aanpak tussen de aanhangende domeinen, zoals wonen en financiën. Met één gemeentelijk loket waarbij jongere en hun ouders terecht kunnen voor dergelijke vragen.
- Het advies luidt: Ga als gemeente (regio) perverse prikkels tegen vanuit de (kwaliteits)eisen in inkoopvoorwaarden van de jeugdhulpcontracten. Houdt aanbieders er aan dat The Big Five op orde is wanneer een jongere uitstroomt uit de jeugdhulp. Wanneer het nodig is, wordt verlengde jeugdzorg aangevraagd.

De Big 5 is meegenomen in de regiovisie Jeugdhulp Haaglanden 2021-2026, de uitvoeringsagenda van de regionale woonvisie en ook in de landelijke hervormingsagenda Jeugd wordt er gecommitteerd aan het toekomstperspectief van jongeren op basis van de Big 5.

Monitoring werkagenda
Om de hierboven ambities te realiseren en het proces te monitoren, zullen de volgende acties worden uitgevoerd:

- Er is een trekkersgroep geformeerd die periodiek, eens per kwartaal, bijeenkomt om de geformuleerde acties te monitoren en opvolging te geven. Hierin zullen zowel JONG doet mee! als de Oudersraad en gemeenten participeren.

- In Q1 van 2025 krijgen de leden van het BOJ een update vanuit de trekkersgroep t.a.v. de voortgang van acties uit de werkagenda.